

Nota's houdende een overeenkomst betreffende een Amerikaans hulpprogramma voor de productie, het onderhoud en de reparatie in Nederland van munitie en munitie-delen, op 29 April 1955 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Regering der Verenigde Staten van Amerika gewisseld.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

's-Gravenhage, 27 Mei 1955.

**Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 31 Mei 1955.**

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven op 30 Juni 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet hebben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen de tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van de op 29 April 1955 te 's-Gravenhage tussen de Nederlandse Regering en de Regering der Verenigde Staten van Amerika gewisselde nota's, houdende een overeenkomst betreffende een Amerikaans hulpprogramma voor de productie, het onderhoud en de reparatie in Nederland van munitie en munitie-delen ¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende nota bij genoemde overeenkomst. Het is de bedoeling, dat de overeenkomst, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,*

J. LUNS.

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,*

J. W. BEYEN.

Toelichtende Nota

Het Verdrag tot Wederzijdse Hulpverlening in zake Verdediging, tussen Nederland en de Verenigde Staten van Amerika gesloten op 27 Januari 1950 (*Stb.* K 84; *Trb.* 1952, 19), biedt de mogelijkheid, dat beide Regeringen nader overleg zullen plegen over de voorwaarden en bepalingen, waaronder uitrusting, grondstoffen, diensten en andere militaire hulp ter beschikking gesteld zullen worden.

Op grond van deze mogelijkheid heeft de Amerikaanse Regering aan de Nederlandse Regering voorgesteld, een bilaterale overeenkomst aan te gaan, krachtens welke Nederland in aanmerking kan komen voor militaire hulp in de vorm van fabrieksinstallaties onder het z.g. „Facilities Assistance Program”.

Dit programma houdt in, dat met behulp van door het Amerikaanse Congres krachtens de Mutual Security Act beschikbaar gestelde fondsen aan de Europese N.A.V.O.-landen fabrieksinstallaties (of gelden voor de aankoop daarvan) kunnen worden geschonken, waarbij van de desbetreffende landen een redelijke eigen prestatie wordt verwacht in de vorm van het ter beschikking stellen van terreinen, gebouwen, aansluitingen van gas, water, electriciteit en van arbeidskrachten. Voor de ontvangen goederen of dollars behoeft geen tegenwaarde te worden gestort.

In eerste aanleg was het de bedoeling, dat voor het programma gevoteerde gelden zouden worden gebruikt voor uitbreiding van de capaciteit voor de productie van kruit en springstoffen, en wel met de bedoeling, dat deze capaciteit alleen in oorlogstijd gebruikt zou worden. In ambtelijke onderhandelingen met de Amerikaanse Regeringsvertegenwoordigers kon voor Nederland echter bereikt worden, dat ook projecten voor

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Blijkens mededeling van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zullen deze stukken binnen enkele dagen in het *Tractatenblad* worden gepubliceerd.

Aan de leden der Kamer zijn exemplaren van de tekst en de vertaling toegezonden.

Aan

*de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

de productie, het herstel en het onderhoud van munitie voor uitvoering in aanmerking konden worden gebracht, terwijl de installaties ook in vredesomstandigheden gebruikt mogen worden. Dit was zeer gewenst, aangezien aldus de mogelijkheid geschapen werd, dat twee voor de Nederlandse defensie belangrijke projecten voor financiering met Amerikaanse hulp in aanmerking zullen komen. Onder deze omstandigheden menen ondergetekenden, dat het voor Nederland een voordeel is de onderhavige overeenkomst met de Verenigde Staten van Amerika in werking te doen treden. Immers kan alsdan in het kader dezer overeenkomst met Amerikaanse hulp een tweetal projecten tot uitvoering komen, waaraan bij het Ministerie van Oorlog dringend behoefte bestaat. Tot uitvoering daarvan zullen afzonderlijke contracten worden afgesloten, welke voorwaarden gelijk zijn aan die, welke door de Staten-Generaal zijn goedgekeurd als onderdeel van de op 7 Mei 1954 tot stand gekomen overeenkomst betreffende offshore procurement (*Trb.* 1954, 73 en 208).

In totaal beloopt het van Amerika ten geschenke te ontvangen bedrag ca. 1,5 mln dollar. Ter toelichting bij de overeenkomst zelf moge het volgende dienen.

In artikel 1 zijn de verplichtingen geformuleerd, welke de Nederlandse Regering op zich neemt met betrekking tot de afzet van met behulp der geschonken installaties vervaardigde of herstelde producten, het gebruik en de instandhouding van deze installaties en de beschikbaarstelling van hetgeen van Nederland als complementaire prestatie wordt verwacht.

Artikel 2 behelst de verplichting de bestaande en geprogrammeerde productiecapaciteit in stand te houden; het is namelijk tegen de bedoelingen van het Amerikaanse Congres, dat enerzijds deze hulp voor uitbreiding wordt aanvaard, terwijl het betrokken land anderzijds bestaande capaciteit zou afbreken.

Onderscheiden wordt hierbij in bedrijven, welke Staats- en welke particuliere eigendom zijn; ten aanzien van de laatste kan de Nederlandse Regering een dergelijke verplichting niet op zich nemen, tenzij daarmede uit hoofde van het onderhavige programma een contract voor hulpverlening wordt gesloten.

In aansluiting aan artikel 2 regelt artikel 3 de mogelijkheid, dat de aangepane verplichtingen onder gewijzigde omstandigheden door de Nederlandse Regering in overleg met de Amerikaanse Regering aan die omstandigheden worden aangepast.

Artikel 4 legt de verplichting van de Regering der Verenigde Staten vast om onder nader te regelen procedures de benodigde uitrusting te verstrekken, terwijl artikel 5 bepaalt, dat zulks krachtens aparte contracten zal geschieden, met inachtneming van de algemene bepalingen van de hierboven genoemde overeenkomst betreffende offshore procurement.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.

De Minister van Oorlog en van Marine,
C. STAF.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.